

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande överskridna gränsvärden PM10

Transportstyrelsen har utifrån sitt ansvarsområde ombetts att inkomma med underlag och synpunkter angående beredning av ett från Sverige motiverat yttrande angående rådets direktiv 1999/30/EG av den 22 april 1999 om gränsvärden för svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly i luften (SG-Greffe (2009)D/8278, ärendenr. 2008/2204) överskridande av gränsvärden för PM10.

Reglering kring vinterdäck

Transportstyrelsen har lämnat ett remissyttrande (TSV 2009-6180) över *Vägverkets redovisning av regeringsuppdrag - samlad lägesrapport om vinterdäck(N2009/104/TR)*. Transportstyrelsen instämde helt med redovisningen vilken förutom en del trafiksäkerhets och framkomlighetsdelar även innehåller följande;

- Ge kommunerna rätt att förbjuda fordon med dubbdäck att köra på vissa gator
- Begränsa tiden då dubbdäck är tillåtna till 1/10- 15/4
- Begränsa antalet tillåtna dubbar i dubbdäck till 50 stycken per meter rullomkrets

Ovanstående regeringsuppdrag har resulterat i förordningsändringar i förordning (2009:985) om ändring i trafikförordningen (1998:1276) där kommunerna nu har rätt att förbjuda fordon med dubbdäck att köra på vissa gator. Som en följd av ovanstående förordningsändringar beslutades i november (TSFS 2009:90) om ändring av (TSFS 2009:19) om användning av däck m.m. avsedda för bilar och släpvagnar som dras av bilar. Föreskriften medför bland annat följande förändringar;

- 2 veckor kortare tid för tillåten dubbdäcksanvändning, 1/10-15/4 istället för 1/10-30/4. Eftersom problem med partiklar är som störst på våren anses en begränsning i april vara motiverad. Enligt Vägverkets lägesrapport beräknas den samhällsekonomiska vinsten av detta förslag bli cirka 160 Mkr per år (varav 48 Mkr partiklar).

- Resultat efter ett nordiskt samarbete med Finland och Norge har resulterat i att föreskrifter utfärdade av Transportstyrelsen också innehåller förändrade regler om maximalt antal tillåtna dubb i dubbade vinterdäck, 50 stycken per meter rullomkrets (undantag utryckningsfordon). Denna förändring baseras på beräkningar från finska Kommunikationsministeriet och finska VTT. Beräkningen utgår från de 30 mest sålda dubbade vinterdäcken i Finland (år 2005), resultatet visar att förändringen ger en minskning av total andel dubbar med 15% och en motsvarande sänkning av vägslitage och partikelhalter.

Miljözoner

I regeringsuppdrag (N2009/7746) om miljözoner har Transportstyrelsen fått i uppdrag att ge kommunerna större möjligheter att via miljözoner minska problemen med luftföroreningar lokalt.

Kommunerna kan med stöd av Trafikförordningen (1998:1276) inrätta miljözoner redan idag. Dessa möjligheter ger dock inte önskad effekt på fordonstrafiken då möjliga miljözoner endast begränsar trafik med tunga lastbilar och bussar. Transportstyrelsen kommer i miljözonsuppdraget primärt att fokusera på föroreningar som PM10 och kvävedioxid och målet är att det ska bli ett avsevärt mer kraftfullt verktyg än idag när det gäller att uppfylla miljökvalitetsnormerna. Transportstyrelsen kommer inom uppdraget att föreslå att även andra fordon ska omfattas av regleringen, till exempel arbetsmaskiner.

Utveckling av gränsvärden för tung trafik

Transportstyrelsen medverkar i den expertarbetsgrupp som leds av europeiska kommissionen där det tas fram förslag till kommittologi bestämmelser till de kommande avgaskraven för motorer till tunga lastbilar och bussar (euro VI). En av uppgifterna för arbetsgruppen är att fastställa gränsvärdet för partikel antal enligt den nya PMP mätmetoden som införs från och med euro VI. Flera alternativa gränsvärden har föreslagits under arbetets gång och Transportstyrelsen har förespråkat det lägsta gränsvärdet.

En ny del i bestämmelserna med avgaskrav för motorer till tunga fordon (euro VI) är att det införs möjlighet till ombordmätning av emissioner. Detta för att inrätta en mer realistiskt tillämpbar metod för kontroll av avgasreningens hållbarhet. Transportstyrelsen (före 1 januari 2009 Vägverket) har aktivt deltagit i arbetet med att ta fram dessa metoder. Genom ett fungerande system för kontroll av avgasreningens hållbarhet kan systematiska fel och andra problem upptäckas så att motortillverkarna kan åtgärda dessa fel. Detta kommer i en

förlängning leda till mindre utsläpp för dieselmotorer framför allt när det gäller partiklar och kväveoxider.

Motorer till mobila maskiner

Transportstyrelsen har aktivt drivit på kommittologi arbetet med att revidera EG direktiv 97/68/EG. Genom arbete med att fastställa testprocedurer för stationära steg IIIB motorer har det öppnats en möjlighet att kunna typgodkänna dessa. Vidare sker en utveckling med att se över gränsvärden för att nå ytterligare förbättringar. På det nationella planet pågår en översyn av upphandlingsreglerna med en styrning som kommer att innebära renare motorer för de arbetsfordon som köps in av bland annat Vägverk och storstadskommuner.

Sjöfart

Den reglering på sjöfartssidan som har bäring på partikelutsläpp är bestämmelserna i förordningen (1998:946) om svavelhaltiga bränslen. I förordningen finns vissa nivåbegränsningar för svavelhalten i bunkerolja som används ombord på fartyg. Dessa krav härrör från IMO:s internationella miljöskyddskonventionen, MARPOL, Annex VI och EG-direktiv 1999/32/EG (ändrat genom EG-direktiv 2005/33/EG). Den 1 januari 2010 träder en ny bestämmelse i kraft som gäller för fartyg i hamn. Svavelhalten i marina bränslen i fartyg får efter denna tidpunkt inte överskrida 0,10 viktprocent. Detta gäller dock ej vid korta liggetider eller omkoppling. Utsläppen av PM10 från fartyg i hamn kommer till följd av denna nya reglering att uppskattningsvis reduceras med 70 %.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av Marie Malmenius, Fordonsenheten. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschef Ingela Sundin.

Staffan Widlert